

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 8C/147/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3713203684
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Irikovská
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2014:3713203684.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica samosudkyňa JUDr. Anna Kutišová v právnej veci navrhovateľa CD Consulting s.r.o., IČO: 26 429 705, Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, Praha 3, ČR, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., IČO: 36 864 421, Grösslingova 4, Bratislava proti odporkyni: Z. C. (M.), G.. XX.XX.XXXX, K. O. E. XXX v konaní o zaplatenie 234,37 Eur s prísl. takto

rozhodol:

Súd konanie v časti o zaplatenie 40,- eur **z a s t a v u j e .**

Vo zvyšku súd návrh **z a m i e t a .**

Odporkyni súd náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 28.03.2013 domáhal zaplatenia istiny 243,37 €, zmenkového úroku 0,25 % denne zo sumy 711,59 € od 07.03.2010 do 12.08.2012, zo sumy 434,37 € od 13.08.2012 do 21.10.2012, zo sumy 334,37 € od 22.10.2012 do 19.11.2012 zo sumy 234,37 od 20.11.2012 do zaplatenia, zákonného úroku 6% ročne zo sumy denne zo sumy 711,59 € od 10.06.2010 do 12.08.2012, zo sumy 434,37 € od 13.08.2012 do 21.10.2012, zo sumy 334,37 € od 22.10.2012 do 19.11.2012, zo sumy 234,37 od 20.11.2012 do zaplatenia a zmenkovej odmeny vo výške 1/3% zmenkovej sumy.

Navrhovateľ uviedol, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 13.08.2009 na zmenkovú sumu 711,59 €, pričom sa zároveň aj zaviazal k náhrade zmenkového úroku vo výške 0,25% denne od 07.03.2010. V texte zmenky bol poňatý záväzok odporcu zaplatiť za zmenku pri predložení na rad zmenkovému veriteľovi. Indosovaná zmenka je podľa navrhovateľa vistazmenkou a je opatrená doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia.“

Navrhovateľ uviedol, že predložil zmenku k zaplateniu, avšak odporca ako vystaviteľ zaplatil len 477,22 €, ktoré navrhovateľ započítal na zmenkovú sumu. Navrhovateľ uviedol, že nenechal zistiť vyššie uvedené skutočnosti verejnou listinou, nakoľko zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu.“

Súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 18.8. 2013, č.k. 8C/147/2013-45, ktorým návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol. Uznesením Krajského súdu Trenčín č.k. 6Co/805/2013-64 zo dňa 28.5. 2014 bol uvedený rozsudok zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Krajský súd v odôvodnení konštatoval, že úverovú zmluvu a všeobecné obchodné podmienky, ktoré pre potreby rozhodnutia vykonal ako dôkaz súd prvého stupňa, nenavrhol ako dôkaz žiaden z účastníkov. Potom, ako ich súd prvého stupňa neúspešne žiadal od navrhovateľa, obstaral ich z vlastnej iniciatívy z ním vedeného

exekučného spisu, ktorý si za tým účelom pripojil. Pred rozhodnutím vo veci účastníkov žiadnym spôsobom neupovedomil, že tieto dôkazy mieni vykonať, a ku ktorým rozhodujúcim skutočnostiam má ich vykonanie slúžiť. Úverovú zmluvu a všeobecné obchodné podmienky účastníkom nezaslal a neposkytol im možnosť vyjadriť sa k týmto dôkazom. Právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom je pritom súčasťou práva na súdnu ochranu, ako Ústavou zaručeného základného práva (čl. 48 ods. 2 Ústavy). Porušenie procesných práv, ktoré svojou intenzitou zasahuje do základných práv účastníka súdneho konania, je vždy odňatím možnosti konať pred súdom. Možnosť vyjadriť sa k dôkazom je súčasne daná aj Nariadením, ktoré ukladá súdu jednak povinnosť zaslať návrh na vyjadrenie odporcovi, ale obsahuje aj právo repliky navrhovateľa na vyjadrenie odporcu (čl. 5 ods. 2 a ods. 4 Nariadenia). Keďže navrhovateľovi nebolo umožnené vyjadriť sa k dôkazom vykonaným ex offo súdom, bola mu odňatá možnosť konať pred súdom, a preto krajský súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd nevyhlásil v ďalšom konaní možnosť vykonať dôkazy úverovou zmluvou a jej všeobecnými obchodnými podmienkami, prípadne aj inými dôkaznými prostriedkami, a to ani ako dokazovanie ex offo, no vždy len za predpokladu, že bude vykonané náležitým postupom bez porušenia práva účastníkov na vyjadrenie k dôkazom. V ďalšom konaní je súd prvého stupňa oprávnený vykonať dôkazy k okolnostiam kauzy zmenky, z ktorej navrhovateľ uplatňuje právo, a to v zásade všetky, ktoré bude nevyhnutne potrebovať na spravodlivé rozhodnutie vo veci. Toto dokazovanie však musí vykonať spôsobom zaručujúcim účastníkom právo na vyjadrenie k dôkazom. Pokiaľ sa bude jednať o dôkazy, ku ktorým vykonaniu pristúpi bez návrhu účastníkov, musí účastníkov pred rozhodnutím vo veci oboznámiť, k akým rozhodujúcim skutočnostiam mieni dokazovanie vykonať a aké dôkazy mieni oboznámiť. Listinné dôkazy je povinný súčasne účastníkom zaslať a následne musí účastníkom umožniť vyjadriť sa k takémuto oboznámeniu a dôkazom. Pokiaľ súd prvého stupňa nariadi vo veci pojednávanie, na ktorom predmetné dokazovanie vykoná, uvedené práva účastníkov tým naplní, pretože im možnosť vyjadriť sa k dôkazom vytvorí na pojednávaní. Ak z vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistí, že zmenka má pôvod v spotrebiteľskom vzťahu, vykoná ďalšie skutkové zistenia, potrebné k otázkam platnosti zmluvy, na základe ktorej zmenka vznikla (kauzy zmenky). Právnymi názormi odvolacieho súdu o spôsobe vykonania dokazovania, ako aj o ostatných právnych otázkach v tomto rozhodnutí riešených, je súd prvého stupňa v ďalšom konaní viazaný.

Súd vo veci v zmysle čl. 5 bodu 1 Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 nariadil ústne pojednávanie a vykonal dokazovanie výsluchom právneho zástupcu navrhovateľa, oboznámením návrhu, zmenky, Zmluvy o úvere, Všeobecných obchodných podmienok poskytnutia úveru pripojených z exekučného spisu tunajšieho súdu č.k. 4Er/118/2011, Uznesenia Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013, výsluchom odporkyne a zistil nasledovné:

Odporkyňa dňa 13.8.2009 uzatvorila s právnym predchodcom navrhovateľa, spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. zmluvu o úvere č. 3203421, na základe ktorej bol odporkyňa ako spotrebiteľovi poskytnutý úver 300,- € za poplatok 288,- eur a odporkyňa sa zaviazala vrátiť úver s poplatkom v celkovej výške 588,- eur v 12-mesačných splátkach po 49,- eur počnúc dňom 21.9. 2009 na účet veriteľa.

Súčasťou zmluvy boli aj Všeobecné podmienky poskytnutia úveru (ďalej len VPPÚ) vyhotovené ako formulár. Podľa čl. 14 VPPÚ na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi, vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh. Teda v zmysle daných Všeobecných obchodných podmienok vystavila odporkyňa dňa 13.8.2009 neúplnú zmenku (blankozmenku), kde spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. vystupovala ako remitent.

Vzhľadom na to, že odporkyňa úver nesplácala riadne a včas, čím sa stal dlh v zmysle dohodnutých podmienok splatný, vyplnila spoločnosť Pohotovosť ďalšie údaje zmenky, a to zmenkovú sumu 711,59 eur a dátum začiatku úročenia od 7.3.2010. Zmenka bola vystavená s doložkou „bez protestu“ s lehotou splatnosti „na platenie predložiť“ v lehote 4 rokov od vystavenia“. Pôvodný majiteľ zmenky, spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. následne indosovala zmenku na terajšieho navrhovateľa.

Odporkyňa vypovedala, že podpisovala úv.zmluvu, bola oboznámená aj s VP, poprela, že by vyplňala zmenku, tvrdila, že podpisovala len čistý nevyplnený papier, v ktorom nebolo nič okrem predtlaču dopísané, rozhodne tam nebola ani suma a podpísanie tohto dokladu bolo podmienkou, aby dostala úver. Vôbec ju neupozornili, že si môžu doplniť sumu a údaje ako oni chcú, preto namietala túto zmenku a uviedla, že aj úroky v nej sú príliš vysoké. Časť úveru splatila. Dňa 20.11.2012 zaplatila 100 eur, 26.4.2014 zaplatila 40 eur, dňa 13.8.2012 prostredníctvom svojho švagra Valašíka zaplatila 100 eur, čom predložila dôkazy. K uvedenému tvrdeniu práv.zást. navrhovateľa uviedol, že v návrhu sú všetky uvedené platby zohľadnené s výnimkou 40 eur, ktoré zaplatila odporkyňa dňa 26.4. 2014. Odporkyňa ďalej uviedla, že namieta zmenku, podpisovala ju úplne prázdnu, nemala vedomosť, že by vec bola postúpená navrhovateľovi, nikto ju nekontaktoval.

Právny zástupca navrhovateľa na pojednávaní poukázal na to, že podľa ustanovenia § 120 O.s.p. je dokazovanie v sporovom konaní ovládané prejednávacou zásadou, a teda súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Súd preto nemá z vlastnej iniciatívy v tomto kontradiktórnom konaní vykonávať dôkazy, ktoré nenavrhla žiadna zo strán, a preto s dôkazmi vyplývajúcimi z ex. spisu, teda úv.zmluva a ostatné listinné dôkazy, navrhovateľ nesúhlasí a považuje ich za nadbytočné. Zmluvný vzťah medzi odporcom a remitentom je po indosovaní zmenky irelevantný, navyše ani práv. zást. navrhovateľa a ani samotnému navrhovateľovi obsah údajného zmluvného vzťahu známy nebol, a to až do prevedenia dokazovania. Predmetom tohto konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový vzťah. Navrhovateľ v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok odporkyne, že za zmenku zaplatí. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy a nie je možné ju spájať či podmieňovať inými okolnosťami než tými, ktoré sú na zmenke uvedené. Odporkyňa sa nevyjadrila na priloženom tlačive B, neuviedla žiadne námietky a navrhovateľ preto požaduje, aby súd rozhodol na základe predloženej zmenky. Poukázal tiež na to, že predpokladom na vydanie rozsudku v tomto konaní je výlučne predloženie originálu zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo navrhovateľa a je preukázateľným prostriedkom na uplatnenie nároku. Navrhovateľ predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorá spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Z.z., a teda dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky nie sú zo strany odporkyne žiadne námietky a neexistuje teda okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. V danej veci preto súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej prísl. len z predloženej zmenky. Odporkyňa sa vyjadrila, že podpis na zmenke je jej. Navrhovateľ žiadal, aby súd návrhu v plnom rozsahu vyhovel a priznal navrhovateľovi náhradu trov konania. Na podporu svojich tvrdení predložil súdu Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43 Cozm/10/2013.

Navrhovateľ podaním doručeným tun.súdu dňa 5.9.2014 zobral čiastočne svoj návrh späť o sumu 40,-eur a vzhľadom k tomu, že túto úhradu preukazovala odporkyňa na pojednávaní, súd vychádzal z toho, že je daný jej súhlas so späťvzatím návrhu v tejto časti, keďže sama uvádzala, že žalovaná suma by aj o túto čiastku mala byť nižšia. Súd preto podľa ustanov. §96 ods.1 O.s.p. konanie v danej časti zastavil.

Podľa čl. 2 Nariadenia Európskeho parlamentu Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „nariadenie“) toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach pri cezhraničných sporoch bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu, v ktorých hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky príslušnému súdu alebo tribunálu nepresahuje 2000 EUR bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné ani správne veci ani na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone štátnej moci ("acta jure imperii").

Podľa čl. 3 bodu 1 Nariadenia na účely tohto nariadenia je cezhraničným sporom taký spor, v ktorom má aspoň jedna zo strán bydlisko alebo obvyklý pobyt v členskom štáte inom ako v členskom štáte súdu alebo tribunálu konajúceho vo veci.

Podľa čl. 5 bodu 1 Nariadenia európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiadajú niektorá zo strán.

Podľa čl. 19 Nariadenia pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa vedie konanie.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka v čase uzavretia zmluvy dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 4 ods. 6 z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Najdôležitejším kritériom na posúdenie, či v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu alebo nie, je kritérium zmluvných strán a ich podnikateľskej činnosti, teda skutočnosť, že zmluvnými stranami sú dodávateľ a osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, pričom spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ a spotrebiteľ nemá možnosť tieto zmluvné podmienky individuálne ovplyvniť. Zo zmluvy o úvere mal súd za preukázané, že právny predchodca navrhovateľa, spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. poskytla odporkyni pri podpise zmluvy úver, ktorý sa odporkyňa zaviazala vrátiť podľa dojednaných podmienok. Je nepochybné, že spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a odporkyňa nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Ich vzťah je vzťahom dodávateľa a spotrebiteľa podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka a treba naň aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Zmluva o úvere bola odporkyni predložená už vo vopred dodávateľom pripravenom a predtlačenom formulári, teda bez možnosti odporkyne akokoľvek zasiahnuť do podmienok poskytnutia úveru. Súd tak má za to, že posudzovaná zmluva o úvere spadá do kategórie spotrebiteľských zmlúv v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Bod 17 VPPÚ síce obsahuje klauzulu, „že všetky ich právne

vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom“ v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, avšak súd má za to, že táto klauzula obchádza ustanovenia § 52 ods. 2, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka o nemožnosti odchyliť sa v neprospech spotrebiteľa od výhodnejšej úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku, a je preto ex lege neplatná.

Ďalej bolo potrebné sa vysporiadať s otázkou, či predmetnú spotrebiteľskú zmluvu možno podriaďiť režimu zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. V zmysle § 3 ods. 1, 2 cit. zák. je veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Účel poskytnutých peňažných prostriedkov na výkon povolania tak, ako je zaškrtnuté v predtlačí textu zmluvy o úvere, nie je v konaní preukázaný. Dôkazné bremeno pritom je na ťarchu toho, kto tvrdí takúto výnimku, teda veriteľa. Bezpečným preukázaním tejto skutočnosti pritom nemôže byť len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy o poskytnutí úveru na výkon zamestnania, ktorý je neurčitý a neposkytuje odpoveď na otázku, aké je zamestnanie spotrebiteľa a aký konkrétny súvis malo s týmto zamestnaním či predmetom činnosti spotrebiteľa uzavretie príslušnej zmluvy. V uvedenom zmysle však oprávnený svoju dôkaznú povinnosť nesplnil, preto súd konštatoval, že takto neurčité vymedzenie účelu poskytnutia úveru v konkrétnej veci „na výkon zamestnania“ v spojení s nedostatkom akýchkoľvek ďalších dôkazov zo strany oprávneného má rovnaký dopad, ako keby v zmluve nebol jej účel vymedzený vôbec. Preto súd na daný právny vzťah aplikoval i ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, keďže úverová zmluva bola uzatvorená ešte za účinnosti tohto zákona .

V danom prípade bola zmenka vystavená ako zabezpečovací prostriedok pôvodného právneho vzťahu, ktorý má povahu spotrebiteľského vzťahu. Odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského vzťahu nie je možné, pretože práve v spotrebiteľských vzťahoch bolo použitie zmenky regulované a obmedzené v §4 ods.6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Posledná právna úprava v § 5a zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z. dokonca zmenku v spotrebiteľských úveroch úplne zakazuje.

S otázkou či ide o nárok navrhovateľa uplatňovaný zo zmenky alebo nárok z tzv. kauzy, v ktorej mala zmenka len zabezpečovací charakter sa vysporiadal v danej veci aj Krajský súd Trenčín, ktorý v uznesení zo dňa 6.6.2013, č.k. 8Ncb/99/2013-25 ustálil, že na konanie vo veci je príslušný okresný súd. Poukázal na to, že je túto kolíziu potrebné riešiť v súlade s princípom zvýšenej ochrany spotrebiteľa. Rovnako tak je súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v Uznesení č.k. 6Co/805/2013-64 zo dňa 28.5.2014, keď krajský súd uviedol, že nie je vylúčené vykonať dôkazy úverovou zmluvou a jej všeobecnými obchodnými podmienkami, prípadne aj inými dôkaznými prostriedkami, a to ani ako dokazovanie ex offa..., v ďalšom konaní je súd prvého stupňa oprávnený vykonať dôkazy k okolnostiam kauzy zmenky, z ktorej navrhovateľ uplatňuje právo, a to v zásade všetky, ktoré bude nevyhnutne potrebovať na spravodlivé rozhodnutie vo veci, ...ak z vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistí, že zmenka má pôvod v spotrebiteľskom vzťahu, vykoná ďalšie skutkové zistenia potrebné k otázkam platnosti zmluvy, na základe ktorej zmenka vznikla (kauzy zmenky). Pri právnom posúdení týchto zistení sa bude riadiť vyššie uvedenými právnymi závermi o dopade prípadnej neplatnosti kauzy zmenky na uplatnené plnenia zo zmenky“.

S poukazom na tieto skutočnosti, keďže sa spotrebiteľská právna úprava má kogentný charakter, súd ex offa skúmal podmienky vystavenia zmenky a jej prípustnosť práve vo vzťahu k spotrebiteľovi. Následne súd vyhodnotil zmluvné dojednanie, dohodu o vyplnení zmenky, za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá ako zmluvné dojednanie vyznieva výrazne v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 4 písm. i/, k/, o/ Občianskeho zákonníka) a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Dohoda o vyplnení zmenky je v rozpore s § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať toto ustanovenie, sú neplatné.

V zásade je potrebné uviesť, že spotrebiteľské právo v čase uzavretia zmluvy, za účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v § 4 ods.6, nevylučovalo prijať od dlžníka zmenku,

avšak len na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru a to za len za určitých, presne stanovených podmienok, a to : len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou, veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. V tomto prípade však oprávnený vyplnil zmenku na sumu niekoľkonásobne vyššiu než 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Na základe uvedeného, súd vyhodnotil dohodu o vyplnení zmenky v bode 14 VPPÚ ako neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. k/, o/ Občianskeho zákonníka, ktorá stavia spotrebiteľa do výrazne nevýhodného postavenia a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Podľa tohto dojednania odporkyňa vystavila zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, pričom chýbajúce údaje mohol vyplniť právny predchodca navrhovateľa, teda pôvodný veriteľ ako remitent. Zmenkovú sumu vyplní veriteľ v rozsahu všetkých peňažných nárokov voči odporkyni, ktoré podľa uváženia veriteľa vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Uzavretím dohody o vyplnení zmenky veriteľ dostáva do rúk oprávnenie rozhodnúť o tom, že ním požadované plnenie je v súlade so zmluvou, čo je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. o/ Občianskeho zákonníka. Zmenkové úroky naoktrojované vo výške 0,25 % denne z dlžnej sumy slúžia ako sankcia za oneskorenie platby. Vzhľadom na ich výšku (91,25% ročne) ide nepochybne o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka. Za situácie, keď ide o spotrebiteľský vzťah, zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky mení tento zmluvný vzťah na vzťah zo zmenky, ktorý nie je zásadne kauzálny a nepožíva žiadnu ochranu spotrebiteľa. Zároveň je zrejmé, že veriteľ ako dodávateľ mal znenie dohody o vyplnení zmenky vopred pripravené vo všeobecných zmluvných podmienkach, ktorých obsah odporkyňa nemohla pred uzavretím zmluvy ovplyvniť a ktoré používa právny predchodca navrhovateľa vo všetkých, súdu známych, prípadoch.

Z uvedených dôvodov súd musel dohodu o vyplnení zmenky vyhodnotiť ako neprijateľnú, a tým absolútne neplatnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, resp. ako neplatné dojednanie v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Keďže zmenka vychádzala z dohody o vyplnení zmenky, ktorú súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku upravenú v neprospech spotrebiteľa, a z tohto dôvodu ide o dojednanie neplatné, celé plnenie, ktoré navrhovateľ žiadal priznať súdom je potom v rozpore so zákonom (§ 52 ods. 2, § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch) a teda právom nedovolené, a preto súd zamietol návrh navrhovateľa v celom rozsahu.

O trovách konania súd rozhodol podľa ustanov. § 142 ods.3 O.sp. a za použitia § 146 ods.2 veta druhá O.s.p. Navrhovateľ čiastočne zobral návrh späť z dôvodu, že odporkyňa vykonala čiastočnú úhradu. Je teda zrejmé, že navrhovateľ v tejto časti zobral svoj návrh späť pre správanie odporkyne a patrila by mu z tejto sumy náhrada trov konania. Vo zvyšku súd návrh zamietol, a preto v tejto časti bola odporkyňa úspešná, pričom suma, o ktorú zobral navrhovateľ svoj návrh späť je len nepatrnou sumou oproti uplatnenej sume spolu s prísl., a teda odporkyni by patrila plná náhrada trov konania. Keďže si žiadne trovy neuplatnila a ani jej nevznikli, súd jej náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia prostredníctvom tohto súdu na Krajský súd v Trenčíne v dvoch vyhotoveniach.

Z podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.